

מסורת הש"ס

(א) [ע"ב, ג] [פ"ה ה"א],
א נשאלו יעצ"ל.

גליון הש"ס

נמרא קונה לו ב"ב"ם עין
כ"מ נט ע"א מוס' ד"ה כיון:
שם יאמאי קרו' לת רח"ה:
שנת ד'ק' ע"ב [נ ע"ב]:

הגהות הב"ה

(א) תוס' ד"ה ארבע וכו'
אלא צריך לומר דמשני ד'
מדות:

מוסף תוספות

א. [ד]א הניח בכליו של
לוקח כאל מדידה, לאו
אדעתא דליקטו כליו
אבינהו כיון דמחוסרין
מדידה אלא לדעת
שימדרם ואח"כ ימשיך
ויהבה בהם, הלכך צריך
למימר לה קני. רמב"ם יונה.
ב. עין דפריש יונה מה
הדיו נמנע כגשות מוכר
ולא אמר לה זיל קני.
ג. דחצירו כידו הדיא
וכשם שבידו של מוכר לא
קנה לוקח שאם אתה אומר
קנה לא היינו צריכים
למשיכה והגבהה, ה"ל
בחצירו וכו', ורשות נפקד
שאני שכשם שאם היה
בידו ואמר לו (המוכר)
זכה לפלוני ורצה לזכות לו
וזה, אף חצרו נמי וזה
מדינתו. ד'. דרשות
מוכר ורשות המופקדין
מוכר חלוקין [תן בקבל
עליו. א. [ד]א מוכר
שכא משאיל לו מקום
ללוקח שיקנה מה שהוא
מוכר לו. תוס' לקמן ע"ב ד"ה
ללו. ב. [ד]א מוכר
דאמרינן דברשות מוכר
ובכליו של מוכר לא קנה
עד שיגביהו ה"ל ברשות
החריש ובחצר שאינה של
שניהם והא אמרינן לעיל
עד שלא נתמלאת המדה
למוכר. ג. מרת
סוטר ומפליגין בה בין
עד שלא נתמלאת
ומשתמלאת, ומרת לוקח
דראשון ראשון קנה, ומרת
מוכר דבעינן הגבהה או
משיכה, א"צ שגמבהה או
מושך בכלי המוכר קנה,
ומרת הלה המופקדין
אצלו שאם קבל עליו
הנפקד קנה לוקח. רמב"ם
יונה. ד. וזו הקשיא
לדברי מי שאמר ב"מ גיטין
(שם) כי אמר רב פפא דאי
אכל במלוה לא. דאי
במלוה אכלו ודאי צריך
מעמד שלשות דלא ליתיה
שיוכה לו. רמב"ם. ה. או
שהוא בחצר שאינה
משמרת שאינו קונה לו.
רמב"ם.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פה.

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אם פסק דמים צל מקום אפי'
צרכות מוכר וכגון דלמר ליה צהדיא יקנה כליו דלמר לקמן
בשמעתין [פ.]. אכל בשמעתא מיבעיא לן לקמן [א] ולא אפשיטא: חוץ מרה"ר.
והוא הדין לחצר שאינה של שניהן כדמוכח לקמן בצרייתא ד' מדות:

כאן בסימטא. הא דר"ל ור' יוחנן:
כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא
וחצר השותפין ורשות מוכר וכגון
דלמר ליה זיל קני דלקמן דהיינו יש
לו רשות: אין לו רשות. כגון רה"ר
לא: ה"ג בתוספתא ארבע מדות
במוכרין עד שלא נתמלאת מדה למוכר
משנתמלאת מדה ללוקח כד"א צמדה
שאינה של שניהן אכל אם היסה מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה כד"א
צמדה"ר או צמדה שאינה של שניהן
אכל צרכות הלוקח כיון שקיבל עליו
מוכר ה"ל קנה צרכות מוכר לא קנה
עד שיגביה או עד שיוציא מרשות
הנעלים צרכות זה המופקדין אכלו
לא קנה עד שקיבל עליו או עד
שישכור את מקומו. ופירוש ארבע
מדות במוכרים לאו ד' רשויות קמשיב
רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות
המופקדין אכלו דהא רשות מוכר
ורשות נפקד חדא הוא דהא והא
שייך למימר קבלה ושכירות מקום
והואלה והגבהה דהא תנן במתניתין

גבי רשות מוכר שכירות מקום דקמני ואם היה פיקח שוכר את
מקומו ואוקימנא [פ.]: צרכות נעלים וכיון דדינן שיה ליה ד' מדות ומה
הן ארבע מדות ד' חלוקין של דינין שחלוקין זה מזה. ואלו הן מדה
שאינה של שניהן צמדה"ר ובחצר שאינה של שניהן דלמרין זה עד
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה הרי שמים רשות לוקח מיד כשקיבל
מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש בהן דין הגבהה
והואלה קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מלמאי לי מדברי רבינו זקני
מ"ל: עד שלא נתמלאת המדה למוכר. שאם נשכר היין או השמן
או אם הוקר למוכר ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה [פ.]. צמדה שהשאלו
שניהן הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא צרכות מוכר:
משנתמלאת הרי היא צרכות לוקח. לקחתה ולטול לה מקחו עד
שנענינו או ייחמו ככליו לדעת כן השאלו להם לא להמדיה וזה
לנענינו את שלו וכל זמן שעוסק במדידה למלאת המדה הרי היא
צרכות דמוכר דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות בתוך כליו של
מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח
דפרישית שעבשו נעשית כליו של לוקח לדעת כן נשאלה לו. וס"ל
להאי תנא דכליו של לוקח קונה צמדה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרז
ושמואל ומיהו בסימטא ובחצר של שניהן מוקי לה לקמיה [ע"ב]. דהתם קני
כליו של לוקח: צמדה שאינה של לו. וכדפריש עממא: אכל אם
היה המדה של אחד מהם. או של לוקח או של מוכר: ראשון ראשון.

שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר צמדה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' צרכות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות דכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: צמדה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מרה"ר: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין צרכות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
צרכות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא צי מוכר עד שיגביהה דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאה
מרות שה המדה רואה ולקמן בשמעתין [דף פ.]. מיייתא [ע"ב]. מוקי לה צמדה דמוכר צי מוכר ומדה דלוקח צי לוקח דצי מוכר שמימי
מאני דמוכר וצי לוקח שמימי מאני דלוקח: צמדה לוקח. שביצא המוכר צמחול למכור צביה לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמלאת
וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב]. מוקי לה צמדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו צמחול כדכך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צמחול מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות
והכל נמי שייך הגבהה והואלה אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והואלה דלינו חפץ להשאל ולל להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והואלה. ולמאן דמוקי לקמן במלמאי
דמוכר צי מוכר ומאני דלוקח צי לוקח איכא לאוקומי נמי צמחול דמופקד צי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו דנפקד:

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דלמר לעיל מדד והניח
ע"ג סימטא קנה ואוקימנא לתוך קופתו משמע דוקא מדד אכל
לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני"א וכיון דמדד
דלמר ליה זיל קני דמ"ב והשתא ניחא דלריכי הני תרי מיני דר' יוחנן
ומיהו הדיא דלעיל דלמר אפילו
צרכות הרבים ואוקימנא בסימטא
חיתה למאי אילטריכא וי"ל דשמה
חדא מכלל חצרתא אממר:

ארבע מדות במוכרים. פירש
רבינו שמואל דאין לפרש
ד' רשויות דהא רשות מוכר ונפקד
חדא היא דהכל והכל שייך למימר
קבלה ושכירות מקום הוואה והגבהה
וקשה לפירוש דלס כן לערביניהו
וליתנייהו צרכות מוכר ורשות נפקד
לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנה
או יוציאנה או ישכור מקומו ועוד
דאין נראה שמועיל קבלה צרכות
מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים
ע"י עמלו דמתנן צ"ל חלון (עירובין
דף עט: וס.) דמוכר להן על ידי צנו
וצמו הגדולים אכל לא ע"י צנו וצמו
הקטנים מפני שידן כידו ומ"מ אין
לפרש דחשיב רשויות ד' דלמאי דבעי
למימר השתא דמדה של לוקח קני
אפילו צמדה"ר כל שכן צרכות מוכר
דקני דהא לצקוף דמסקינן דצמדה"ר
לא קנה אפי"ה מיבעיא לן אי קנה צרכות מוכר כליו של לוקח אי לא
ואם כן מיבעי לן לפרוש דהא דלמר צרכות מוכר לא קנה עד
שיגביהנה דכליו של מוכר איירי וצלאו הכי צ"ל כן לקמן כי אמר
דכליו של לוקח קנה צרכות מוכר א"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון
דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא אין חילוק בין רה"ר לרשות
מוכר אלא (א) דחשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת
לוקח ומדת נפקד: (ב) גריסין בתוספתא (רפ"ה) צרכות הלה
הנפקדים אכלו לא קנה עד שקיבל עליו או עד שיגביהנה ויוציאה או
ישכור את מקומו אכל לפי ספרים דגרסינן עד שיגביהנה או עד שיוציאה
קשה לערביניהו וליתנייהו רשות מוכר צמדה נפקד והשתא משמע
דצקלה כדי וזכה לו לקונה וא"ת צקוף פ"ק דגיטין (דף יג. וס.): דלמר
מנה לי צידך תנהו לפלוני צמעמד שלשמן קנה ומה צריך מעמד ג' הא
מוכר התם דמן כזי דמי דמן (סס יא: וסס ד"ה גל) האומר נתן ג' תא
זה לאשתי ושטר שמכור זה לעבדי חוזר צמחול וצינו חוזר צמחול משום
דמן כזי וא"כ צלא מעמד ג' יקנה לו דלמר הכא ונלמאי דפריש ר"ת
דמעמד שלשמן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אחי שפיר דלצטרך
לכך מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרינן תן כזי אלא היכא
דצמחה שנותן לו אומר לו תן אכל אם כבר היה צידו לא אמרינן תן
כזי אחי שפיר ועוד י"ל דלמאי נמי מעמד ג' דלפ"י אין הפקדון ציד
הנפקד דקני דלי לאו מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא צרכותו:
כליו

שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר צמדה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' צרכות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות דכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: צמדה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מרה"ר: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין צרכות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
צרכות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא צי מוכר עד שיגביהה דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאה
מרות שה המדה רואה ולקמן בשמעתין [דף פ.]. מיייתא [ע"ב]. מוקי לה צמדה דמוכר צי מוכר ומדה דלוקח צי לוקח דצי מוכר שמימי
מאני דמוכר וצי לוקח שמימי מאני דלוקח: צמדה לוקח. שביצא המוכר צמחול למכור צביה לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמלאת
וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב]. מוקי לה צמדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו צמחול כדכך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צמחול מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות
והכל נמי שייך הגבהה והואלה אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והואלה דלינו חפץ להשאל ולל להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והואלה. ולמאן דמוקי לקמן במלמאי
דמוכר צי מוכר ומאני דלוקח צי לוקח איכא לאוקומי נמי צמחול דמופקד צי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו דנפקד:

שנותנין לתוך המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ
הדמים לא קנה עד שימשוך דכליו של מוכר צמדה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' צרכות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות דכליו דמוכר עד שישפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: צמדה"ר. וקשיא למ"ד חוץ מרה"ר: ובחצר שאינה של שניהן. וכגון שלא נתן
בעל חצר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אם היו מודדין צרכות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
צרכות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא צי מוכר עד שיגביהה דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאה
מרות שה המדה רואה ולקמן בשמעתין [דף פ.]. מיייתא [ע"ב]. מוקי לה צמדה דמוכר צי מוכר ומדה דלוקח צי לוקח דצי מוכר שמימי
מאני דמוכר וצי לוקח שמימי מאני דלוקח: צמדה לוקח. שביצא המוכר צמחול למכור צביה לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמלאת
וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ב]. מוקי לה צמדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירותיו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו ללורך פירותיו למכור ולמדוד פירותיו צמחול כדכך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צמחול מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות בלשך הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גבי רשות מוכר שייך קבלה ושכירות
והכל נמי שייך הגבהה והואלה אלא תנא אורחא דמילתא קמני דתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והואלה דלינו חפץ להשאל ולל להשכיר רשותו וגבי נפקד שייך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הכי נמי ישמור פקדונו של שני ורבותא תנא הכא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והואלה. ולמאן דמוקי לקמן במלמאי
דמוכר צי מוכר ומאני דלוקח צי לוקח איכא לאוקומי נמי צמחול דמופקד צי מופקד והלכך לא קני לוקח דכליו דנפקד:

מאי

עין משפט
נר מצוה

פ"א א מ"י פ"ד מהל'
מכירה הלכה א סמג
עשין פ"ט ט"ט ח"מ סימן
כ ע"ב ג:
פ"ב ב מ"י ט"ט ח'
ט"ט ט"ט ט'
פ"ה ד מ"י ט"ט הלכה ו'
ט"ט ט"ט ט'
פ"ה ה מ"י ט"ט ט"ט ט'
ט"ט ט"ט ט'
פ"ה ו מ"י ט"ט ט"ט ט'
ט"ט ט"ט ט"ט ט':

רבינו גרשום

לא פליגי כאן ברה"ר.
כדלוקח מוכר דאם מוכר לו
בכליו של לוקח ברה"ר
לוא קנה לו כליו. וכולהו
מוכר דאם מוכר לו בכליו
בסמטא דקנה. והא דקאמר
רב ושמואל חוץ מרה"ר
כמשך קאמרי הא בסמטא
דקנה והא דקאמר ר' יוחנן
קניש לקיש ברה"ר לא
ה"ר ממש קאמרי אלא
בסמטא ואמאי קרו ליה
רה"ר לפי שאינה רה"ר
דאיתה מוקפת מחיצה. ה"ל
סמטא דבסמטא מיירי
דאמר ר' אבהו וכו'. והאי
דקאמר ליה ר' יודא לר'
אסי שמא לא שמע רבי
וכו'. משום דס"ל לר' יודא
דאמר ר' אבהו (א) אמר ר'
יוחנן ור' אסי אמר אפי'
בלא כליו ס"ל לר' יוחנן
דבסמטא קנה: עד שלא
נתמלאת מדה כולה למוכר.
דמוכר יכול לחזור בו:
ומשתמלאת מדה ללוקח.
והא הוא ברשות לוקח ואם
רצה קנה: ב"א דעל שלא
נתמלאת למוכר שמדד לו
במדה שאינה של שניהן.
אלא ששאלוה אבל אם
היתה מדה של אחד מהן של
לוקח ראשון ראשון שמדד
לחובו קנה הלוקח. ב"א
דקנה ראשון ראשון ברה"ר
ובחצר (ג) מפרש לקמן
בסמטא. וזו מדה אחת.
ובחצר ב: דאם מוכר
מדד לו במדת לוקח לא קנה
עד שיגביהה והגבהה קונה
בכל מקום או עד שיוציא
מרושתו כגון דשוכר את
מקומו: ואם ברשות לוקח
הן. שהיו מופקדין בידו כיון
שקבל עליו מוכר למכור
לו אפי"ם שלא מדד לו
עדיין קנה לו לוקח רשותו
וזו מדה ג'. מדה ד' אם
היו הפירות ברשות הלה
למוכר אצלו.
שהיו מופקדין ביד אחר
ולא ביד לוקח לא קנה
הלוקח עד שקיבל עליו זה
המופקד שישאיל לו ללוקח
מקום שהפירות נמנחין שם
אז עד שישכור את מקומו
של מופקד שהפירות שם:

(א) ר' ד"ל כ"י אבא דלפי'
בסימטא בעינן כליו דוקא.
(ב) מלאה דל"ל כ"י אבא דלפי'
שאינה של שניהם ולקמן
מפרש דה"ר דלמר ה"ל
בסימטא.